

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 8 september 2020 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van een dermolpectomie van de bovenbenen.

Bij de adviesaanvraag heeft de SKGZ een kopie van het dossier gestuurd. Het Zorginstituut brengt een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting en/of aanvullende stukken nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In artikel 26 van de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op plastische chirurgie omschreven. Dit komt overeen met de Zvw.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoekster aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Dit betekent dat het Zorginstituut twee vragen beantwoordt. Namelijk, of de zorg in geschil onderdeel is van het basispakket en vervolgens of verzoekster op deze zorg is aangewezen. Dit laatste is een medische beoordeling. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Situatie van verzoekster

Verzoekster heeft in 2019 een lower bodylift laten uitvoeren. Nu is er volgens verzoekster een groot contrast met de bovenbenen. Verzoekster ondervindt fysieke problemen (met name tijdens haar werk als verzorgende in de zorg) van de overtollige huid en heeft smetklachten. De ondervonden klachten omvatten pijn en een zwaar gevoel aan de benen, problemen bij het aantrekken van een broek en het schuren van de benen met roodheid en smetten tot gevolg. De smetten ontstaan met name in de zomer, waarbij de huid stinkt en er bultjes ontstaan.

Verzoekster behandelt de smetten zelf met Engels pluksel, zinkoxidezalf en barrièrezalf. Dit geeft enig resultaat waardoor verzoekster ernstige smetten weet te voorkomen. Wel blijven er klachten van roodheid en irritatie. De plastisch chirurg heeft verzoekster geadviseerd een dermolpectomie van de bovenbenen te laten uitvoeren. De plastisch chirurg geeft aan dat sprake is van verminking van de bovenbenen (met een Pittsburgh Rating Scale graad 3) en smetten.

Verweerder heeft het verzoek afgewezen. De medisch adviseur van verweerder constateert op basis van de bijgevoegde foto's een Pittsburgh Rating Scale graad 2. Volgens verweerder is geen sprake van verminking of een aantoonbare lichamelijke functiestoornis.

Juridisch kader

Bij plastische chirurgie en overige behandelingen van het uiterlijk gaat het voornamelijk om de aanwezigheid van aantoonbare lichamelijke functiestoornissen

of verminking, zoals omschreven is in artikel 2.4, onder b, van het Besluit zorgverzekering (Bzv).

Verminking

Het begrip verminking in artikel 2.4, eerste lid, sub b, van het Bzv is bij de invoering in 2006 niet nader toegelicht. Het artikellid is nadien niet meer gewijzigd. De term is overgenomen uit de ziekenfondsperiode en vindt zijn oorsprong in 1991. In de Regeling zorgverzekering (Rzv) wordt het begrip verminking niet genoemd, maar in de toelichting bij het schrappen van de behandeling abdominoplastiek per 1 januari 2007 van de niet te verzekeren prestaties wordt toch op het begrip verminking ingegaan:

Van verminking is sprake in geval van een ernstige misvorming die direct in het oog springt. Met het begrip verminking wordt bedoeld op verworven aandoeningen zoals misvormingen door brandwonden, misvormingen aan de handen door rheumatoïde artritis, misvormingen door verlammingen van de aangezichtsnerf, amputatie van ledematen of geamputeerde mammae. Er is sprake van een verminking bij een abdominoplastiek indien er een misvorming is, die vergelijkbaar is met bovenstaande voorbeelden. Een overhang van de buik valt niet onder deze definitie.¹

In de Rechtspraak Zorgverzekeringen (RZA) wordt verminking nader gedefinieerd: Er is sprake van een verminking bij een ernstige verworven misvorming van een lichaamsdeel.²

Functiestoornis

Ook het begrip functiestoornis is overgenomen uit de ziekenfondsperiode. Functiestoornissen moeten objectief aantoonbaar zijn. Bovendien moet getoetst worden:

1. Of het aannemelijk is dat de aangevoerde lichamelijke functiebeperkingen veroorzaakt worden door de te corrigeren lichamelijke afwijkingen; En
2. Of correctie daarvan die klachten zal doen wegnemen; En
3. Of het aannemelijk is dat het te corrigeren lichaamsdeel klachten als aangevoerd veroorzaakt in een zodanig ernstige mate dat gesproken kan worden van lichamelijke functiestoornissen in de zin van de regelgeving.

VAV-werkwijzer

Daarnaast moet de aanvraag worden getoetst aan de verzekeringsvoorwaarden voor behandelingen van plastisch-chirurgische aard die zijn opgenomen in de VAV Werkwijzer beoordeling behandelingen van plastisch-chirurgische aard.³

In de werkwijzer is het volgende opgenomen over dermoliplectomie:

Er is vergoeding mogelijk bij:

- Een aantoonbare lichamelijke functiestoornis, bijvoorbeeld moeilijk lopen door een bewegingsbeperking vanwege de forse omvang van de benen. Slechts in zeer uitzonderlijke gevallen kan aangenomen worden dat er een lichamelijke functiestoornis is

of

¹ Staatscourant 30 oktober 2006, nr. 211

² Uitspraak Rechtbank Noord-Nederland, d.d. 08-11-2013; zaaknummer 419634 - CV EXPL 13-730

³ VAV Werkwijzer beoordeling behandelingen van plastisch-chirurgische aard (2019), versie 20.0. Geraadpleegd via: <https://www.vagz.nl/documents.php>

- Verminking
Er is zelden sprake van verminking.

Er is doorgaans geen vergoeding mogelijk bij:

- Forse bovenbenen, met eventueel kapot schuren van de benen. Het kapot schuren van de huid is in het algemeen te voorkomen door het dragen van broeken.
- Algehele adipositas: afvallen is meer doelmatig
- Correctie om zuiver cosmetische redenen
- Lipoedeem

Beoordeling

De informatie in het dossier is medisch en juridisch beoordeeld.

Aantoonbare lichamelijke functiestoornis

De beschreven klachten kunnen niet als een functiestoornis van de benen of het bewegingsapparaat kunnen worden gezien. Verzoekster beschrijft wel fysieke klachten, maar deze lijken niet van dien aard dat deze vergelijkbaar zijn met de omschrijving zoals die is gegeven de regelgeving en de VAV-werkwijzer, waarbij het moet gaan om klachten met een zodanig ernstige mate dat gesproken kan worden van lichamelijke functiestoornissen. Door middel van de beschreven klachten is niet aangetoond dat er een feitelijke bewegingsbeperking is door toedoen van de beenomvang. Zoals aangegeven in de VAV-werkwijzer is hier slechts in zeer uitzonderlijke gevallen sprake van.

Ten aanzien van de smetten geeft de VAV-werkwijzer aan dat er *“doorgaans geen vergoeding mogelijk bij: Forse bovenbenen, met eventueel kapot schuren van de benen. Het kapot schuren van de huid is in het algemeen te voorkomen door het dragen van broeken.”*

Daarbij lijkt er ook geen sprake van onbehandelbaar smetten. *“Hieronder wordt verstaan chronische (> 6 maanden), onbehandelbare smetten, waarbij voldoende hygiënische maatregelen en een adequate medische/farmacologische behandeling onvoldoende resultaat hebben gehad (lichamelijke functiestoornissen). Bij de behandeling moet de landelijke richtlijn verpleging en verzorging 'Smetten (intertrigo) preventie en behandeling' zijn gevolgd.”*

Verminking

In verband met het beoordelen van een eventuele verminking moet worden opgemerkt dat de Pittsburgh Rating Scale in opgezet niet ontwikkeld is voor de beoordeling van verminking, maar voor gebruik bij de preoperatieve planning van de juiste chirurgische behandeling en het evalueren van de resultaten. De Pittsburgh Rating Scale kan als hulpmiddel worden gebruikt bij de beoordeling van een aanvraag van bijvoorbeeld een lower body lift. In andere lichaamsgebieden, zoals die gebieden die bij een dermolipectomie van de bovenbenen worden geopereerd, is niet per definitie sprake van een verminking bij een huidoverschot Pittsburgh Rating Scale graad 3. Voor een dermolipectomie gelden de algemene criteria voor behandelingen van plastisch chirurgische aard. Er moet sprake zijn van verminkingen, zoals hierboven is omschreven. Op basis van de beschikbare foto's in het dossier is niet aangetoond dat bij verzoekster sprake is van een ernstige misvorming van een lichaamsdeel (verminking). De foto's zijn van matige kwaliteit maar geven geen aanleiding om te vermoeden dat mogelijk wel sprake is van een verminking.

Conclusie

Op basis van de beschikbare informatie in het dossier is niet aangetoond dat bij verzoekster sprake is van een lichamelijke functiestoornis of verminking.

Het advies

Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende:

Verzoekster voldoet niet aan de geldende specifieke indicatievoorwaarden.